

POSUDEK OPONENTA RIGORÓZNÍ PRÁCE

Název rigorózní práce: Likvidace pozůstalosti

Jméno uchazeče: Mgr. Petra Cardová

Oponent: Mgr. Miroslav Hromada, Ph.D.

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra občanského práva

Posudek

1. Cíle a struktura práce

Autorka definovala jako cíl své práce představení procesu likvidace pozůstalosti, a to chronologickým způsobem tak, jak tento proces v jednotlivých fázích probíhá. Tomu přizpůsobila i strukturu své práce, kdy po vysvětlení základního pojmu předlužené pozůstalosti, se zabývala předpoklady pro nařízení likvidace a pak již vlastním průběhem od vydání usnesení o nařízení likvidace po rozvrh výtěžku. Učinila též srovnání s právní úpravou před přijetím zákona o zvláštních řízeních soudních a na závěr vyjádřila své názory de lege ferenda. Struktura práce tak odpovídá zvolenému cíli.

2. Metody a prameny

Základní metodou, jíž autorka postupovala, byla metoda popisná. Dále provedla analýzu právní úpravy a judikatury. Z hlediska práce s judikaturou je nutné vytnout, že tato nebyla vždy řádně citována (např. str. 16). Čtenář pak nemá možnost si jednoduchým způsobem zkontrolovat citovanou právní větu a ani posoudit skutkové okolnosti, za nichž byl údajný judikát vydán. Kompilační metodou zpracovala autorka odbornou literaturu. Zde se však jedná o poněkud omezený okruh pramenů, zvláště uvědomí-li si čtenář, že nejčastěji bylo pracováno s komentáři zákona. Pochopení pro tento postup lze nalézt ve skutečnosti, že zvolené téma rigorózní práce není příliš častým předmětem zájmu odborné literatury.

3. Věcná správnost

Pozitivní je snaha autorky vyjadřovat svůj vlastní názor (podložený bez pochyby zkušenostmi z vykonávané praxe). Problematické jsou však ty závěry, které jsou spíše vyjádřením vlastního úsudku než právním výkladem na základě uznávaných výkladových metod. Jako příklad lze uvést např. kapitolu 3.2 pojednávající o soudem nařízené likvidaci, jež je zakončena výrokem: „Neurčitý právní pojem si však různí soudní komisaři mohou vyložit

různě, tudíž se domnívám, že i tento postup lze akceptovat jako v souladu se zákonem.“ Čtenář pak marně hledá argumentační význam takového výroku.

Lze se setkat s nepříliš zdařilou parafrází zákonného textu. Například souslovím „pohledávky z darovacích smluv a jiných pokut“ zcela jistě nechtěla autorka vyjádřit, že pohledávka z darovací smlouvy je pokutou.

V práci jsou i části, které si na první pohled navzájem odporují, aniž by text práce skýtal vysvětlení. Např. v kapitole 4.1.2 pojednává autorka o tom, že právní mocí usnesení o nařízení likvidace zaniká (mimo jiné) právo na odloučení pozůstalosti, ale hned vzápětí (v kapitole 4.1.3) uvádí, že při likvidaci pozůstalosti, „[v] případě, že věřitel navrhl odloučení pozůstalosti za účelem uspokojení svého dluhu, je účastníkem řízení v této části řízení.“ Nabízí se samozřejmě otázka, jak může takový věřitel odvozovat své účastenství od práva, které již zaniklo?

4. Formální správnost

K formální stránce práce nemám žádných výhrad. Pouze by bylo vhodné sjednocení stylu, v jakém je práce sepsána, neboť jich autorka na stejném místě používá hned několik (např. str. 3: 1. osoba jednotného čísla, 1. osoba množného čísla, 3. osoba jednotného čísla).

5. Závěr

Práce se snaží být jakýmsi praktickým průvodcem procesem likvidace pozůstalosti, jak je ostatně formulován samotný cíl práce. Z tohoto pohledu však čtenáře zarazí, že mnoho praktických otázek zůstává neodpovězeno. Tak např. u usnesení o nařízení likvidace pozůstalosti není vysvětleno, zda je přípustné odvolání a kdo je subjektem oprávněným odvolání podat? Jsou jím všichni potencionální dědicové? Likvidační správce nebo dokonce věřitelé zůstavitele?

Nicméně pro čtenáře, který hledá základního průvodce řízením o likvidaci pozůstalosti, může být předložená práce přínosná, neboť autorka procházela logicky po jednotlivých fázích tohoto procesu. Zároveň přinášela poznatky z praxe, např. o tom, jak se formulují výroky jednotlivých rozhodnutí. Zajímavé a přehledné je i srovnání stávající a předechozí právní úpravy likvidace pozůstalosti. Práci proto doporučuji k obhajobě.

5. Otázky o obhajobě:

1. Může být informační povinnost (viz kapitola 4.3.1) uložena i účastníkovi řízení a může tento odmítnout poskytnutí informací (stejně jako může odmítnout svoji výpověď)?

2. Je-li složena jistota na náklady budoucího řízení (viz 4.5.2.3), jakým způsobem se tato jistota použije? Při rozhodnutí soudu o sporné pohledávce, nebo o ní rozhoduje notář v řízení o likvidaci pozůstalosti, nebo musí zde být samostatná žaloba jako u jistoty na předběžné opatření?

V Plzni dne 8. října 2023

Miroslav Hromada